

**Извештај о спроведеној *ex-ante* анализи ефеката
Предлога уредбе о проглашењу Споменика природе „Калемегдански рт”**

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Природа као добро од општег интереса за Републику Србију ужива посебну заштиту а Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине.

Заштита природе спроводи се нарочито: утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу; успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите; спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу; одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења успостављањем система управљања природним ресурсима и заштићеним природним добрима; изградом извештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и планова управљања; ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама; повезивањем и усклађивањем националног система заштите природе са међународним системом заштите природе; подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе; обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе; подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања; укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређење природе.

Тренутна површина заштићених подручја је 675.225 ha или 7,63 % у односу на целокупну територију Републике Србије. Структура основних врста заштићених подручја по броју и површини је следећа: 5 националних паркова, 18 паркова природе, 20 предела изузетних одлика, 70 резервата природе, 38 културно-историјских подручја, 309 споменика природе и 6 заштићених станишта.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Решења Предлога уредбе су у складу са:

Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон)

Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон),

Просторним планом Републике Србије („Службени гласник РС“, број 88/10),

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12),

Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10), и

Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08).

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, дефинисан је основни циљ који је усмерна на обезбеђивању услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро. Специфичан циљ стратегије је повећање површине под заштићеним подручјима до 10 % до 2014. године, односно до 12 % до 2021. године

Специфични циљ у оквиру Националног програма заштите животне средине дефинисан је у правцу заштите природе као и утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију.

Кључни национални приоритети Републике Србије, дефинисани Националном стратегијом одрживог развоја су заштита и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса, очување и унапређивање система заштите животне средине, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације и успостављање система заштите и одрживог коришћења природних богатстава, тј. ресурса.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Законом о заштити природе и актима о проглашењу заштићених подручја, заштићена подручја, као добра од општег интереса, стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена. Актом о проглашењу заштићених подручја, прецизно се утврђује врста заштићеног подручја, режими заштите са забранама и ограничењима, специфични за одређено подручје које се проглашава заштићеним.

Просторним планом Републике Србије, површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Унутар граница споменика природе „Калемегдански рт“ констатован је антропогени утицај који је највећим делом завршен педесетих година прошлог века. Данас је антропогени утицај сведен на минимум и огледа се пре свега у активностима које се спроводе у виду археолошких истраживања, санација, реконструкција, рестаурација и презентације објеката споменика културе и немају негативног утицаја на природно добро.

Као фактор угрожавања може се навести постојање саобраћајнице и железничке пруге, које пресецају културно добро и којима се свакодневно одвија путнички и теретни саобраћај (укључујући и опасне материје). Такође, у групу угрожавајућих фактора, мада више као потенцијалних могу се јавити потпуно обрастање видне површине профила, појаве нестабилности инициране природним факторима или неадекватним засецањем падине, и примена санационих мера које захтевају потпуно или делимично заклањање видне површине профила.

Потенцијални фактори угрожавања као што су изградња објеката различите намене на простору од обале Дунава и Саве па до ножице падине, којима се заклања визура на падину или видне делове профила/отсека, могу се у потпуности елиминисати применом

мера на основу Закона о заштити природе и Закона о културним добрима, као и изразом одговарајућих планова сходно намени из Генералног плана Београда 2021.

5) Која промена се предлаже?

Геолошки профил испод споменика Победнику, који је смештен између Доњег и Горњег града Београдске тврђаве, први пут је био заштићен готово пре седам деценија. Истина, заштита је била посредна јер је Одлуком Одељења за заштиту и научно проучавање споменика културе при уметничком музеју у Београду, 1946. године заштићено културно добро - Београдска тврђава. Посредно, заштита је настављена и доношењем новог Решења о заштити београдске тврђаве 1965. године, када је заштићена површина повећана на око 80 ha.

Први акт о заштити који се директно односио на природно добро донет је давне 1968. године. Решење о стављању под заштиту државе локалитета на коме се налази морски неогени спруд – профил испод споменика Победнику на Калемегдану, донео је Савет за образовање и културу Скупштине општине Стари град, а на основу предлога тадашњег завода – Републичког завода за заштиту природе. Граница природног добра као и површина под заштитом описно су дати а процењено је да површина на којој се налази природно добро износи око 500 m². Поред ове површине предложена је и заштитна зона која је требало да ужива исту заштиту као и сам природни споменик. Решењем је била утврђена обавеза дефинисања тачне површине и границе заштићеног подручја, обележавања заштићеног природног добра, извођење конзерваторских као и других радова уз обавезно претходно прибављено мишљења завода и могућност забране спровођења одговарајућих активности и радова.

Друго решење о заштити донео је општински комитет за комунално-стамбене и грађевинске послове општине Стари град, 1980. године, а без претходно прибављеног мишљења или сагласности Завода. Заштитом је обухваћена површина од само 60 m² која је била заштићена и 1968. године.

Како је природно добро задржало својства која га сврставају у природна добра која испуњавају услове за заштиту, након извршене ревизије припремљена је ова студија којом је дефинисана знатно већа површина за заштиту као и сви други елементи у складу са променама у законској регулативи, која је основа за продужетак заштите односно доношење новог Акта о заштити природног добра.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Сагласно Закону о заштити природе на основу изнетих природних и створених културних вредности и значаја са аспекта очувања геоморфолошке и хидролошке разноврсности сконцентрисане на малом простору, као и на научној и стручној основи изнетој у Студији, стекли су се услови за заштиту овог природног добра.

Геолошки профил миоценских седимената откривен је на најсевернијој падини шумедијског побрђа тзв. београдском рту односно његовом делу – Калемегданском рту, који се стрмо завршава на обалама саве и Дунава. Представља праву природну реткост, јединствен остатак медитеранског стадијума, најстаријег стадијума у историји панонског мора на нашем тлу. доступност овог профила утицала је на степен проучености неогених творевина, посебно миоценске старости на подручју београда, али и на територији Србије.

На овој локацији, на територији Београда и читаве Србије су најбоље откривени седименти миоценске старости односно његовог дела баденског ката. На њему су на изузетно малом простору заступљене спрудне и субспрудне фације као и седименти плаже. Поред два основна типа фација карактеристична за средњи миоцен (фацију пескова и кречњачку фацију), откривен је и велики број подваријанти – бочних фација.

Начин појављивања, суперпозициони однос као и пронађена фосилна фауна омогућили су реконструкцију палеогеографског развоја калемегданског рта, али и територије шире околине Београда.

Падина на којој је откривен профил налази се у границама Београдске тврђаве и са њом чини нераздвојну целину. Јединственост тврђаве и геолошке подлоге огледа се и у споју стена насталих у различито време у различитим срединама у геолошкој прошлости које су као грађевински материјал столећима коришћени за изградњу Београдске тврђаве. Имајући у виду значај београдске тврђаве и значај геолошког профила може се слободно констатовати да овај и ако мали простор представља јединствен симбол историје града.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлог уредбе ће имати директан утицај на Јавно предузеће „Београдска тврђава“ које је добило обавезу да буде управљач, као и на јединицу локалне самоуправе на чијој територији се налази.

Јавно предузеће „Београдска тврђава“, обавља културно-уметничке и пословне делатности на две амбијенталне просторне целине: Калемегдански парк (Мали и Велики Калемегдан) и Београдска тврђава (Доњи и Горњи град). Према дефинисаној динамаци у сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе, планира и изводи радове на рестаурацији и ревитализацији појединих објеката културе. Бави се и организовањем изложби на отвореном простору и у галеријама на Калемегдану, организовањем манифестација попут концерата музике и издавањем књига и брошура. На Београдској тврђави и у Парку Калемегдан свакодневно је присутно физичко-техничко обезбеђење које се стара о безбедности споменика и посетилаца 24 сата дневно.

Заштићено природно добро налази се у оквиру заштићеног културног добра – просторно културно-историјске целине „Београдска тврђава“ и због тог свог специфичног положаја као заинтересована јавност у првом реду јављају се: Република Србија, Град Београд, али и организације које су својим радом директно везане за простор београдске тврђаве а то су: Републички завод за заштиту споменика културе, Завод за заштиту споменика културе града Београда, Јавно предузеће за обављање културно-уметничке и пословне делатности „Београдска тврђава“, Јавно комунално предузеће „Зеленило Београд“ и Туристичка организација Београд.

Република Србија према усвојеним стратешким документима (Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године) у заштити природних и културних добара има за циљ: очување и проширење заштићених природних целина као и обезбеђење одрживог коришћења елемената природе и природе у целини, повећање површина под заштићеним природним добрима и унапређење и заштита природног и културног наслеђа као развојног ресурса.

Град Београд према усвојеном документу „Стратегија развоја града Београда“, у области заштите има постављене циљеве који се између осталог односе на: заштиту, уређење и унапређење природне и културне баштине, као основе идентитета, привлачности и економског развоја града Београда, одржање квалитета природног и културног наслеђа и унапређење односа становника и њиховог природног и животног окружења и једнакост у заштити природног и културног наслеђа ради јачања идентитета појединих делова Града.

Републички завод за заштиту споменика културе, води бригу око чувања, проучавања, валоризације, презентације и свеукупне афирмације споменика културе, и има за циљ очување заштићеног културног добра – просторно културноисторијске целине „Београдска тврђава“.

Завод за заштиту споменика културе града Београда – бави се заштитом споменика културе, просторних културно-историјских целина, археолошких налазишта и знаменитих места на подручју града Београда. Заштиту спроводи кроз низ активности у које спадају истраживање и евидентирање добара која уживају претходну заштиту; пружање стручне помоћи на чувању и одржавању културних добара сопственицима и корисницима тих добара; старање о коришћењу културних добара; предлагање и праћење спровођења мера заштите културних добара; спровођење мера техничке и физичке заштите културних добара; издавање публикација о културним добрима и о резултаима рада на њиховој заштити организовање предавања и других пригодних облика културно-образовне делатности и вођење регистра и документације о културним добрима.

Јавно комунално предузеће „Зеленило - Београд“, врши делатности уређења и одржавања јавних зелених површина, одржавања јавних санитарних објеката, пратеће производње и поправке парковских, спортских и других реквизита, производње цвећа, украсног биља и попуне садница у парк-шумама. Овим радовима обухваћен је простор на којем се налази природно добро „Калемегдански рт“, али и укупна зелена површина Калемегдана укључујући и четири стабла која имају статус заштићеног природног добра.

Туристичка организација Београда - је јавна служба Скупштине града Београда, основана са циљем да обавља послове развоја, очувања и заштите туристичких вредности на територији Београда. Један од главних приорита је једнакост у заштити природног и културног наслеђа ради јачања идентитета појединих делова Града. У томе природно и културно наслеђе заштићеног природног добра може имати посебну улогу, јер се може приближити или конкурисати на посебан начин метрополама у европском окружењу.

Поред тога један од приоритетних задатака је и имплементација Фирентинске конвенције о пределу, европских и светских конвенција о заштити културног наслеђа, конвенција и декларација које се односе на биодиверзитет, природне подсистеме и друга документа.

Управљање овим природним добром свакако подразумева да у најкраћем року буде организована чуварска (водичка) служба, али и развијени други кадровски и организациони потенцијали, који ће омогућити очување, унапређење, али и одрживо коришћење подручја природног добра – у научно-истраживачке, туристичке и друге сврхе.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2. у Прилогу 2.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промена се остварује у оквиру важећих прописа, односно Законом о заштити природе прописано да се проглашење споменика природе спроводи доношењем уредбе.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Одустајањем од интервенције не би се променила укупна површина заштићених подручја.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Категорија природног добра према класификацији националног законодавства
I категорија – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја, на основу Закона о заштити природе.

Категорија природног добра према класификацији Светске Уније за заштиту природе (IUCN)

Категорија III – Природни споменик или обележје (Natural Monument or Feature)

Категоријом III заштићених подручја издвајају се и штите одређене природне вредности и добра, која могу бити рељеф, морска хрид или пећина, геолошке појаве (фосилна лежишта, геолошки профили, спелолошки објекти, водопади, и др.) или живе форме (шума, парк шума, паркови, појединачна стабала, и др.). Ово су најчешће мала подручја по површини и обично веома атрактивна за посетиоце.

IUCN листа националних паркова и заштићених подручја (United Nations List of National parks and Protected Areas): Не уписује се због мале површине (испод 100 ha).

Листа светске баштине (World Heritage List) и друге међународне листе: нема основа за предлагање.

Према Правилнику о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС”, број 97/15) СП „Калемегдански рт“, сврстава се у I категорију – међународног, националног, односно изузетног значаја, на основу аутентичности, репрезентативности, пејзажне атрактивности и очуваности добра.

Ова уредба представља акт којим су принципи заштите природе из Закона о заштити природе примењени у конкретном заштићеном подручју.

У складу са тим, овом уредбом прописано је да се на Споменик природе „Калемегдански рт“, примењују прописи о заштити природе.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ Републике Србије је да обезбеди систем за примену донетих закона у циљу заштите, управљања и унапређења стања заштићених подручја се заснива на успостављању ефикасне заштите постојећих заштићених подручја, повећању укупне површине под заштитом (у планском периоду до 2021. године до 12% територије Републике Србије), успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу НАТУРА 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручја која су обухваћена наведеним мрежама.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Циљ заштите локалитета Споменика природе „Калемегдански рт“ је заштита очувања седиментата миоценске старости односно његовог дела баденског ката који представљају природну реткост, јединствен остатак медитеранског стадијума, најстаријег стадијума у историји панонског мора, где су на изузетно малом простору заступљене спрудне и субспрудне фације као и седименти плаже.

Предметном променом се: успоставља ефикасна заштита и управљање заштићеним подручјем, унапређују мере (конзервација, санација – ревитализација и рекултивација) и режими заштите и мониторинга стања заштићеног подручја, уводи принцип адаптивног управљања у планове управљања заштићеним подручјем, унапређују и осавремењују планови управљања заштићених подручјем, заснива информациони систем заштићеног

подручја и његово повезивање са Националном инфраструктуром геопросторних података.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Предлогом уредбе о проглашењу Споменика природе „Калемегдански рт“ општи и посебни циљеви су усклађени с важећим стратегијама и просторним планом из Прилога 2. питање 2.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На повећању укупне површине под заштитом до 12% територије Републике Србије у планском периоду до 2021. године.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Узимајући у обзир значај локалитета, за остваривање циља разматране су опције да локалитет буде заштићен на локалном или републичком нивоу и на основу досадашњег искуства превагнуло је мишљење да треба да буде заштићено на нивоу републике, а опција „*status quo*” није прихватљива јер је у супротности са општим и посебним циљевима.

У избору нивоа заштите, локални или републички, уважавајући чињеницу да се подручје Споменика природе „Калемегдански рт“ огледа у комбинацији културних и природних вредности које произилазе из материјалног и нематеријалног наслеђа, који су испреплитани и међусобно зависни.

Вредности Споменика природе „Калемегдански рт“ огледају се у његовом специфичном културном карактеру, као темељном феномену, који још увек опстаје и развија се упркос савременим трендовима коришћења простора. Калемегдански рт се налази у границама Београдске тврђаве и са њом чини нераздвојну целину. Јединственост тврђаве и геолошке подлоге огледа се и у споју стена насталих у различито време у различитим срединама у геолошкој прошлости које су као грађевински материјал столећима коришћени за изградњу Београдске тврђаве.

Београдска тврђава је стављена под заштиту државе већ 1946. године. Од 1960. године, управо је рад на истраживању и заштити овог споменичког комплекса био је један од основних разлога за формирање Завода за заштиту споменика културе града Београда, у оквиру којег ће се од тада до данас одвијати углавном сви радови везани за заштиту Београдске тврђаве, осим археолошких истраживања. Археолошка истраживања се од 1976. године, издвајају и спроводе у оквиру посебно формираног Научно - истраживачког пројекта за Београдску тврђаву, при Археолошком институту Српске академије науке и уметности. Резултати овог свеукупног рада, свакако су допринели да 1979. године Београдска тврђава постане културно добро од изузетног значаја за Републику Србију, односно споменик културе највише категорије.

Имајући у виду значај београдске тврђаве и значај геолошког профила може се слободно констатовати да овај и ако мали простор представља јединствен симбол историје града.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису разматране јер су за постизање жељених промена прописане јасне процедуре.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Подстицајне мере за постизање посебног циља прописане су чл. 107. и 108. Закона о заштити природе.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Да, разматране су опције институцијално управљачко организационих мера. Први предлог је било Јавно комунално предузеће „Зеленило - Београд“ али с обзиром на иницијативу Јавног предузећа „Београдска тврђава“ да буде управљач Спомеником природе „Калемегдански рт“ као и да се предложено природно добро за заштиту налази у границама Београдске тврђаве, одлучено је да управљач буде Јавно предузеће „Београдска тврђава“.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није могуће.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Да могу, у овом случају укључена је Туристичка организација општине Неготин као управљач.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да, за спровођење идентификованих опција постоје расположиви ресурси.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

За спровођење жељене промене и остварење утврђених циљева, у поступку јавне расправе, Јавно предузеће „Београдска тврђава“, је изнело предлог да се прихвати обавеза управљача Спомеником природе „Калемегдански рт“, уз образложење да је Јавно предузеће „Београдска тврђава“, у складу са својом делатношћу, обавља културно-уметничке и пословне делатности на две амбијенталне просторне целине: Калемегдански парк (Мали и Велики Калемегдан) и Београдска тврђава (Доњи и Горњи град) као и да су кадровски и технички спремни да одговоре захтевима за управљача. Истакли су да у сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе, планирају и изводе радове на рестаурацији и ревитализацији појединих објеката културе, такође да се баве и организовањем изложби на отвореном простору и у галеријама на Калемегдану, организовањем манифестација попут концерата музике и издавањем књига и брошура.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја Споменика природе „Калемегдански рт“ спроводи се према плану управљања који доноси управљач на период од десет година, са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе. За спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су средства у износу од 500.000 динара.

До доношења Плана управљања, управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Годишњи програм управљања садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

На основу програма управљања заштићеног подручја за текућу годину на који је Министарство дало сагласност у складу са законом, субвенције се додељују управљачу. Додела субвенција врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које управљачи подносе на основу обавештења Министарства.

С обзиром да се Споменик природе „Калемегдански рт“ налази у границама катастарске парцеле број 67/2 КО Стари град, и 14 обухвата малу површину, свега ha 07 ar 18 m², изабрана опција неће имати веће утицаје на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У складу са члановима 69. Закона о заштити природе средства за заштиту и развој заштићеног подручја обезбеђују се из: буџета Републике Србије; накнаде за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем (коришћење уређених и погодних терена, коришћење имена и знака, услуге управљача и улазак у заштићено подручје; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; и донација, поклона и помоћи, и других извора у складу са Законом.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење Предлога уредбе о проглашењу Споменика природе „Калемегдански рт“ неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Нема нових трошкова увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Из буџета Републике Србије, а преко позиције Министарства заштите животне средине обезбеђена су средства за суфинансирање програма управљања, а управљач Јавно предузеће „Београдска тврђава“ има могућност да додатна средства обезбеди и из сопствене делатности, буџета локалне самоуправе, као и путем донација, поклона и помоћи, као и других извора у складу са Законом.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће проузроковати расходе других институција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција ће проузроковати трошкове везане за управљање заштићеним подручјем управљачу- Јавно предузеће „Београдска тврђава“. Управљач је дужан да на прописан начин обележи Споменик природе „Калемегдански рт“ и његове спољне границе, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, као и да заснује дигиталну базу података, односно изради софтвереско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање за управљање Спомеником природе „Калемегдански рт“ у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Активности на обележавању Споменика природе „Калемегдански рт“ и његове спољне границе, као и изради софтвереског решења о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Спомеником природе „Калемегдански рт“ суфинансирају се из буџета Републике Србије за 2019. годину, док ће остале активности, као што је успостављање чуварске службе, бити обавеза управљача.

Заштита споменика природе „Калемегдански рт“ у контексту социоекономских ефеката имала би не само утицаја код локалног становништва у смислу повећања нивоа свести о вредностима и значају овог природног добра, већ и знатног утицаја у туристичкој понуди Града.

Град Београд има све предиспозиције да свој развој на подручју природног добра и његовог окружења заснива на принципу заштите, промоције и популаризације природе (живе и неживе), културних и историјских вредности, научних сазнања, популаризације спорта и рекреације и сл. Од значаја је у овом случају чињеница да на релативно малом простору постоји специфично и изузетно вредно природно и културно наслеђе. Уз споменик природе геолошког карактера „Калемегдански рт“ ту се налазе и Калемегдански парк, Београдска тврђава, реке Сава и Дунав, речно острво (заштићено природно добро Предео изузетних одлика Велико ратно острво) и др. Наведена добра лако су доступна за све узрасте и најразличитије циљне групе. То омогућава изузетну разноврсност у туристичкој понуди везану за природу, културу и привреду и доприноси стварању позитивног имиџа Града. Правилно економско вредновање овог потенцијала може имати не само вишеструке финансијске ефекте већ, што је можда и вредније, образовне и културне.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције не утичу на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодавца?

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Споменик природе „Калемегдански рт“, због својих природних вредности, као и због свог положаја унутар Београдске тврђаве има значајно место у погледу туризма, и пружа могућност развоја научно-истраживачких, образовно-васпитних и спортско-рекреативних садржаја.

Научно-истраживачка функција природног добра огледа се у употпуњавању сазнања из фундаменталних и примењених геолошких наука, а обзиром да се налази у оквиру подручја које је и заштићено културно добро свакако се научно истраживачка функција односи и на друге науке посебно археологију, историју уметности, архитектуру, али и њихове различите специјалности/дисциплине.

На подручју које је истовремено и природно и културно добро поред геолошких истраживања континуирано се врше археолошка истраживања, реконструкција, рестаурација и конзервација различитих археолошких и објеката споменика културе.

Ова функција природног добра заснива се на могућностима презентације вредности природног добра са аспекта геологије (посебно литологије, петрологије, палеонтологије, историјске геологије, инжењерске геологије...), морфологије и сл. На простору природног добра, васпитно-образовна функција посебно је наглашена обзиром да се природно добро налази на подручју које има највише историјске, културне, градитељске и друге карактеристике.

Имајући у виду укупне природне карактеристике и карактеристике споменика културе с којим чини нераздвојну целину, развојна функција везана је за развој укупног комплекса Београдске тврђаве и Града. Може се остварити кроз сарадњу управљача

(стараоца), корисника простора ЛП „Београдска тврђава“, надлежних органа Републике, Града, Општине и туристичких организација.

У складу са наведим, природно добро – споменик природе „Калемегдански рт“ у потпуности испуњава критеријуме за заштићено природно добро. Заштитом је, поред површине која је заштићена Решењем о заштити из 1969 .године, обухваћена готово у целости падина која одваја Горњи од Доњег града Београдске тврђаве. Проучавање целокупног отсека, али и његовог залеђа у Горњем граду, пружа добру основу за реконструкцију геолошке историје не само Калемегданског и шире околине Београда, већ и територије Србије.

Заштита споменика природе није до сада, а ни у проширеним границама неће представљати иограничавајући фактор при заштити и развојним програмима Београдске тврђаве као оспоменика културе.

Израдом генералног плана Београда 2021., подручје Београдске тврђаве дефинисано је као фиксни елемент или трајна вредност града и унето у Карту трајних добара Београда (као културно и природно добро и значајно са аспекта заштите визуре града).

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Имајући у виду на је на простору предвиђеном за заштиту прописан режими заштите II и III степена, којим нису прописане ригорозне забране не постоји могућност штетног утицаја на неку специфичну групу.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Мере изабране опције би позитивно утицале на лица са посебним потребама уређењем стаза и едукативних програма у складу са њиховим потребама.

Питања за која је процењено да нису релевантна за проблематику уредбе, изостављена су из Извештаја о спроведеној анализи ефеката за документ јавне политике.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

На подручју Споменика природе установљава се режим заштите II и III степена у коме се, у складу са чланом 35. Закона о заштити природе, могу остваривати управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења природног добра без последица по примарне вредности.

Режим заштите II степена - активна заштита, забрањује изградњу индустријских, металуршких и рударских објеката, асфалтних база, рафинерија нафте, као и објеката за складиштење и продају деривата нафте и течног нафтног гаса, термоелектрана и ветрогенератора, лука и робно-трговинских центара, аеродрома, услужних складишта, магацина и хладњача, викендица и других породичних објеката за одмор, експлоатацију минералних сировина, тресета и материјала речних корита и језера, преоравање природних травњака, привредни риболов, уношење инвазивних алохтоних врста, изградњу објеката за рециклажу и спаљивање отпада и образовање депонија отпада;

Режим заштите III степена - проактивна заштита, забрањује изградњу индустријских, металуршких и рударских објеката, асфалтних база, рафинерија нафте, као и објеката за складиштење и продају деривата нафте и течног нафтног гаса, термоелектрана и ветрогенератора, лука и робно-трговинских центара, аеродрома, услужних складишта, магацина и хладњача, викендица и других породичних објеката за одмор, експлоатацију минералних сировина, тресета и материјала речних корита и језера, преоравање природних травњака, привредни риболов, уношење инвазивних алохтоних врста, изградњу објеката за рециклажу и спаљивање отпада и образовање депонија отпада;

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција позитивно утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну јер се на површини Споменика природе забрањује: уништавање постојећих природних изданака и оних који би се археолошким ископавањима евентуално отворили; уништавање фосилног материјала на природним и вештачки отвореним изданцима седимената; уништавање вегетације, посебно оне која би за последицу могла имати појаву нестабилности или ерозију; засецање падине и за археолошка истраживања, уколико претходно пројектом истраживања није анализирана стабилност падине и предвиђене мере за обезбеђење стабилности ископа и падине у целини; одвијање манифестација којима би се могли угрозити изданци, или за чије би се несметано одвијање морали поставити објекти, а који би могли утицати на било који начин на природно добро; изградња објеката туристичког смештаја и угоститељства, осим привремених објеката за презентацију природних вредности или објеката у традиционалном стилу који су у складу са потребама културног наслеђа и условима надлежне организације за заштиту културног наслеђа; изградња енергетских објеката; садња материјала који би својом висином и величином могао умањити видну површину профила; моделирање терена, изузев: у циљу постизања стабилности терена уколико су друга решења не применљива, за потребе археолошких испитивања и презентације културних вредности; градња и/или дограђивање објеката који нису у функцији природног и културног добра и за који није добијена сагласност надлежних институција и организација; неовлашћено и неконтролисано паљење ватре; привремено и трајно одлагање отпадних материја; уношење инвазивних алохтоних врста; предузимање и свих других активности које могу нарушити визуелни интегритет културног и природног добра.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција не утиче на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Концепт заштите Споменика природе „Калемегдански рт“, заснива се на критеријумима који проистичу из општих циљева заштите и одговарају врсти природног

добра, могућности њихове реализације у датим условима, али и на критеријумима који се конституишу у домену коришћења и стечених обавеза. То подразумева: Приоритет заштите самог природног добра кроз максимално очување постојећег стања, са забраном било каквог смањења његове видне површине (на падини и унутар објеката), изузев у случају немогућности постизања задовољавајуће стабилности и безбедности применом других мера; Усмеравање начина коришћења припадајуће парцеле и одређивање услова реконструкције/доградње постојећих објеката којима ће се очувати визуре на природно добро, уз сагласност других корисника простора; Обавезу функционално-урбанистичког, архитектонско-естетског, комунално-саобраћајног и др. уклапања у градско ткиво, при чему се поштује приоритет заштите природног и културног добра у непосредној околини, што ствара обавезу при изради свих врста и нивоа планских аката; Заштиту, реконструкцију и рестаурацију објеката споменика културе у сагласности са концепцијом заштите споменика културе од изузетног значаја.

Битну компоненту концепције заштите и уређења овог простора представља однос према зеленилу које има вишенаменски карактер и које се диференцира према функционалним целинама: падина (режим II степена заштите) и плато – парковски део (режим III степена заштите), за које треба сходно намени израдити посебан пројекат уређења/реконструкције, на који сагласност морају дати Завод за заштиту природе Србије, Завод за заштиту споменика културе и ЈП Београдска тврђава.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Ближе услове одржавања реда и понашања и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Управљач посебним актом.

Чланом 10. предметне Уредбе прописано је да је „Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.“

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

У члану 7. Предлога уредбе о проглашењу Споменика природе „Калемегдански рт“ за управљача се предлаже Јавно предузеће „Београдска тврђава“.

Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини.

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

Детаљне обавезе управљача прописане су чланом 68. Закона о заштити природе.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Чланом 67. Закона о заштити природе прописано је да „Заштићеним подручјем управља правно лице (у даљем тексту: управљач), које испуњава стручне, кадровске и

организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.“

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребе извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно Министарства заштите животне средине, које у складу са чланом 101. Закона о заштити природе обавља управне послове заштите природе као и Завода за заштиту природе, који у складу са чл. 102. и 103. Закона о заштити природе обавља стручне послове заштите природе и природних добара која се налазе на територији Републике Србије

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да, изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не, изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Да, изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе јер сагласност на План управљања који доноси управљач на период од десет година као, Годишњи програм управљања, Правилник о унутрашњем реду и чувању заштићеног подручја и друга управљачка документа даје Министарство надлежно за послове заштите природе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Јачање система управљања, сарадња са управљачима и контрола њиховог рада реализована је кроз пружање стручне помоћи запослених у ресорном министарству при изради управљачких докумената, одржавање консултативних састанака и сарадња на терену. Континуирано се одржавају састанци са управљачима и корисницима заштићених подручја.

Министарство надлежно за послове животне средине сваке године организује тематске семинаре за управљаче заштићених подручја, где се одређени проблеми анализирају кроз организовање радионица, трибина, презентација и др.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Јавни увид у Нацрт уредбе о проглашењу и студију заштите Споменика природе „Калемегдански рт” одржан је у трајању од 20 дана, од 18. октобра до 6. новембра 2019. године у просторијама Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе (јавни оглас је објављен 17. октобра 2019. године у листу „Политика”). Све ближе информације о месту излагања, као и потребна објашњења, могла су се добити у службама Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе. Физичка и правна лица су могла у току трајања јавног увида, закључно са 6. новембром 2019. године, доставити у писаној форми примедбе на документа о заштити Министарству заштите животне средине, поштом или на писарницу, са назнаком „СП „Калемегдански рт” – Јавна расправа о заштити”.

Јавна расправа и јавна презентација одржани су 15.11.2019. године, са почетком у 10⁰⁰ часова у просторијама Градске управе Града Београда, Краљице Марије бр.1, Велика сала, 20. спрат.

На јавној расправи су учествовали су представници Министарства заштите животне средине, Завода за заштиту природе, Секретаријата за заштиту животне средине, ЈП „Београдска тврђава”, ЈП „Србијашуме“ и медија - „Вечерње новости”.

Извештај о спроведеном јавном увиду, јавној расправи и јавној презентацији нацрта уредбе о проглашењу и студије заштите Споменика природе „Калемегдански рт” објављен је на сајту Министарства заштите животне средине.

Студију заштите Споменика природе „Калемегдански рт” презентовала је Ерна Шеховац из Завода за заштиту природе Србије. Истакла је да је Студија заштите урађена у складу са Законом о заштити природе и резултатима извршених истраживања. Посебно је напоменула да је први акт о заштити који се директно односио на природно добро 1968. године. Решење о стављању под заштиту државе локалитета на коме се налази морски неогени спруд – профил испод споменика Победнику на Калемегдану, донео је Савет за образовање и културу Скупштине општине Стари град, а на основу предлога тадашњег завода – Републичког завода за заштиту природе. Граница природног добра као и површина под заштитом описно су дати, а процењено је да површина на којој се налази природно добро износи око 500 m². Поред ове површине предложена је и заштитна зона која је требало да ужива исту заштиту као и сам природни споменик. Решењем је била утврђена обавеза дефинисања тачне површине и границе заштићеног подручја, обележавања заштићеног природног добра, извођење конзерваторских као и других радова уз обавезно претходно прибављено мишљења Завода и могућност забране спровођења одговарајућих активности и радова. Друго решење о заштити донео је општински комитет за комунално-стамбене и грађевинске послове општине Стари град, 1980. године, а без претходно прибављеног мишљења или сагласности Завода. Заштитом је обухваћена површина од само 60 m², 1968. године. Како је природно добро задржало својства која га сврставају у природна добра која испуњавају услове за заштиту, након извршене ревизије припремљена је студија, 2015. године, којом је дефинисана већа површина за заштиту, односно површина од 14 ha 07 ar 18 m² као и сви други елементи у складу са променама у законској регулативи, која је основа за продужетак заштите односно доношење новог Акта о заштити природног добра.

Након доношења Закона о заштити природе 2009. године, који је дефинисао потребне услове за заштиту као и процедуру проглашења заштићеног подручја, урађена је ревизија студије, којом је дефинисан назив, површина, границе и описане су најважније карактеристике природног добра. Споменик природе „Калемегдански рт” према законодавству Републике Србије припада категорији од изузетног значаја - I категорији, површине 14 ha 07 a 18 m² и обухвата катастарску парцелу 67/2, која припада КО Стари Град. Налази се на северним падинама Калемегданског рта, јужно од ушћа Саве у Дунав и представља отворени геолошки профил испод Споменика победнику. На заштићеном подручју успостављени су други и трећи степен заштите, при чему је Ерна

Шеховац појаснила да простор који је стављен у режим другог степена, према свом значају заслужује да се налази у режиму заштите првог степена, али с обзиром да је СП део културног споменика и археолошког налазишта, које до краја није истражено, такав строги режим заштите онемогућио би даље археолошке радове, који су планирани на том подручју. Други степен заштите обухвата површину од 3 ha 42 a (24, 33 %), а 10 ha 64 a је у режиму трећег степена заштите. Калемегдански рт је изузетан профил, који раздваја Доњи и Горњи град, кога чине спрудни и супспрудни кречњаци и пескови, стварани током средњег миоцена и део је великог спруда, који се протеже од Ташмајдана до Калемегдана, и на том месту избија на површину. Фације пескова припадају групи раковичких пескова, у којима је откривено око 70 врста фосилних остатака. У кречњацима такође има фосилних остатака. На подручју Споменика природе постоје два извора која су каптирана. Један од каптираних се сврстава у групу хидротермалних вода.

Лидија Стевановић је присутне информисала да је предлог за управљача био да то буде ЈП „Градско зеленило”, да је у поступку јавног увида у министарству обављен један јавни увид од страна ЈП „Београдска тврђава”, као и да су пристигле две сугестије од стране ЈП „Београдска тврђава” и Секретаријата за комуналне и стамбене послове града Београда да се још једном размотри предлог управљача. У складу са тим сугестијама, у министарству је одржан састанак 6. новембра 2019. године, на коме су се представници министарства, ЈП „Градско зеленило”, ЈП „Београдска тврђава” и Завода за заштиту природе Србије усагласили да предлог управљача буде ЈП „Београдска тврђава”.

Маја Јовановић из Секретаријата за животну средину поставила је питања у вези са начинима финансирања ЗП. Лидија Стевановић објаснила је начин финансирања дефинисан чланом 69. Закона о заштити природе, а који подразумевају финансирање из сопствених средстава, из накнада за коришћење заштићеног подручја, као и суфинансирање из буџета Републике Србије, путем субвенција на основу годишњег Програма управљања, али да је пожељно и финансирање из буџета локалне самоуправе, тј. града, у складу са њиховим могућностима. Услов за добијање субвенција, како је објаснила, је израда Програма управљања за наредну годину и добијање сагласности на исти од стране министарства, и по позиву министарства, слање Захтева за субвенције од стране управљача. Посебно је наглашено да се чл. 8.-12. предметне уредбе утврђују основна овлашћења и обавезе управљача. Навела је, такође, и Правилник о условима које мора да испуњава управљач, што подразумева организовање стручног кадра, чуварске службе и израду Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби.

Душка Павловић из ЈП „Београдска тврђава” захвалила је на сарадњи са министарством и изразила наду да ће се сарадња наставити, те да ће министарство помоћи њима, као што помаже и другим управљачима у поступку управљања, а да ће се ЈП „Београдска тврђава” трудити да ради у складу са важећим прописима.

Марина Пајкић из Секретаријата за заштиту животне средине имала је недоумицу везано за проглашење заштићеног подручја од стране локалне самоуправе. Том приликом дато је појашњење и образложен поступак проглашења заштићеног подручја на локалном нивоу, посебно уколико ЗП обухвата подручје у државној својини, у складу са Законом.

Милицу Станојковић из листа „Вечерње новости” занимало је да ли се у обухвату заштићеног подручја налази и подручје планирано за градњу гондоле, на шта је Ерна Шеховац одговорила да се споменик природе налази југозападније и да се подручја не додирују.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 72/19) у износу од 500.000 динара на Разделу 25 – Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама обезбеђена су средства са спровођење овог акта.

У 2020. и 2021. години финансијска средства биће планирана у оквиру лимита на разделу министарства надлежног за послове заштите животне средине који ће бити опредељени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

За спровођење изабране опције не постоји још неки ризик.